

Rajská zahrádka
Rukola o.s.

workshop komunitní zahrady

6. - 10. 2. 2017 CZU v Praze

vedení workshopu: Ing. Irena Zamrzlová Ph.D.

zadavatel: Rajská zahrádka Rukola o.s.

zpracovatel: Ing. Jana Midlochová, Bc. Sylvie Vaculíková, Bc. Katerina Voleská

motto projektu: pěstujeme sousedské vztahy

STÁVAJÍCÍ STAV

Rajská zahrádka

Rukola, o.s.

Komunitní zahrádka se nachází v ulici Kusákova v Brně – Maloměřicích (pozemky 400/1, 400/2, 401/1 a 401/2). Zahrada zaujímá prostor cca 1246 m². Objekt je provozován občanským sdružením Rukola, o.s. Zahrada je v provozu od jara roku 2014 a nachází se na pozemku pronajatém od Tepláren Brno a.s. Prostor je tvořen převážně nálety, které byly z části postupně odstraňovány, čímž se vytvořil prostor pro budování nových zeleninových a okrasných záhonů a zázemí, které tvoří bouda s náradím a toaleta. Prostor je využíván pro různé společenské akce, jako jsou například koncerty, přednášky, předčítání, malé festivaly a různé akce pro malé děti.

Hlavní náplní této komunitní zahrady je umožnit lidem vypěstovat si svou vlastní zeleninu a rozšířit povědomí dětí o práci na zahradě a zapojit je do ní.

Řešené území se nachází na nivních sedimentech a spadá do období holocénu. Klimatickou oblastí, která do prostoru zasahuje, je oblast T2, která se vyznačuje dlouhým, teplým a suchým létem, velmi krátkým přechodným obdobím a teplým až mírně teplým jarem a podzimem, krátkou, mírně teplou a suchou až velmi suchou zimou.

Zahrádka se nachází v blízkosti autobusové zastávky. Směrem na sever ve vzdálenosti přibližně 100 metrů protéká řeka Svitava, na které se nachází most, který spojuje oba břehy. Na západní straně sousedící s řešeným prostorem, se nachází rozlehlá plocha s travnatým porostem a nálety, který bude využit k výstavbě rodinných obytných domů. V nynější době je tento prostor osidlován bezdomovci a činí tak okolí jisté problémy. Jižní strana sousedí přes ulici se silniční komunikací II. třídy, zde se také nachází tramvajová a autobusová zastávka. Východní strana sousedí s menším parkovištěm.

Prostor komunitní zahrady je nyní plný náletů. Volné plochy se využívají k budování menších záhonů vytyčených pomocí provázků, určených pro nájemce k pěstování zeleniny. Zbylé prostory slouží ke společenskému využití, a to převážně v jižní části pozemku, kde probíhají různé akce jako jsou například autorské čtení, čtení pro děti, přednášky, táboráky apod. Jižní část je na rozdíl od zbylých ploch nerovná a zdvihá se směrem k plotu nahoru. Nyní je tento svah zpevněn pomocí provizorních teras, které jsou doplněny o zeleninové záhony a využívány i jako prostor k odpočinku a sezení. I přes to, že je plocha tvořena převážně nálety, je porost podél plotu složen z ovocných stromů, které jsou udržovány řezem, a dvou ořešáků, které prostoru dominují. V severní části zahrady se nachází tzv. „zašívárna“, která představuje stromový domek, který plní funkci knihovny. Tato část sousedí s teplárnou, která není nikak pohledově oddělena, a tudíž je na ní z prostoru zahrady přímý výhled. Vybavenost v zahradě představuje budka na náradí a suchá toaleta. Řešené území nemá svůj přívod vody, takže nájemci využívají buď vlastních prostředků nebo využívají nedalekou řeku Svitavu. Plochy nejsou v celém řešeném prostoru nijak zpevněny, a to ani u vchodů, což může v případě dešťových období působit problémy. Prostor ohraničuje drátěný plot, který je v dobrém stavu. Do zahrady se dá dostat dvěma vchody, které se nachází na východní straně podél ulice Kusákova.

Na fotografii je zachycen pohled na teplárnou, která přímo sousedí s řešeným prostorem.

Snímek zachycuje pohled na společenskou část zahrady. Zahrada je z větší části tvořena nálety, které jsou pomalu odstraňovány.

Na snímku je zachycen pohled ze společenského prostoru, který je doplněn o kůlku na náradí a týpí, u kterého probíhá většina přednášek a čtení pro děti.

V současné době se v zahradě nachází provizorní terasy vytvořené ze střešních tašek. Horní část svahu je zpevněna pomocí větších kamenů. Terasy jsou doplněny o zeleninové záhony, které jsou k dispozici nájemníkům zahrady.

Fotografie zachycuje pohled na výsadbu ovocných dřevin, které jsou vysázeny kolem plotu. Dřeviny jsou pravidelně ošetřovány řezem.

DOTACE

Rajská zahrádka

Živá komunita! – program Nadace VIA

- Cílem programu je zlepšování fyzického okolí, života a mezilidských vztahů v sousedských komunitách, posilování jejich soběstačnosti a společné identity.

Žádat mohou:

- neformální skupiny minimálně tří lidí,
- menší neziskovky založené na dobrovolnické práci (s příjmy v roce 2016 do 300 000 Kč).

Co je třeba splnit:

- Celkové náklady projektu nesmí přesáhnout 100 000 Kč.
- Naše podpora může dosáhnout až 100 000 Kč (z toho až 20 000 Kč jako fundraisingová pobídka a až 80 000 Kč jako grant).
- Projekty s celkovým rozpočtem od 30 000 Kč výše musí minimálně 10 % celkových nákladů spolu nancovat z výtěžku vlastního fundraisingu.
- Projekt může být realizován v období od 20. dubna 2017 do 19. dubna 2018 (včetně fundraisingové fáze).
- K přihlášce je třeba přiložit 3 relevantní fotografie (např. dřívější akce pro veřejnost, současný stav daného místa atp.).
- Pokud se váš projekt týká úpravy nebo zásahu do určitého objektu či pozemku (např. výsadba stromů, obnova památky atd.), přiložte k přihlášce také následující přílohy:
 - o výpis z katastru nemovitostí (stačí stažený z internetu)
 - o písemný souhlas vlastníka/ů s realizací projektu či smlouva o pronájmu
 - o závazná stanoviska dotčených orgánů (např. památkáři, orgány ochrany přírody apod.)

Co lze získat:

- zkušeného mentora,
- fundraisingovou pobídku = zdvojnásobení výtěžku fundraisingu až do výše 20 % celkových nákladů projektu (povinné pro projekty s rozpočtem od 30 000 Kč výše) – k tomu získáte:
 - o až 4 hodiny hrazené konzultace s fundraisingovým expertem,
 - o příspěvek na náklady spojené s fundraisingem (3 500 Kč),
- grant až 80 000 Kč,
- průběžné vzdělávání (nabídka témat souvisejících s realizací komunitních projektů, např. mapování sousedské komunity, spolupráce s veřejností, komunikace, propagace, místní fundraising) a prostor pro setkávání s dalšími účastníky programu:
 - o úvodní workshop (12. května 2017 v Praze, povinná účast),
 - o průběžný workshop (září 2017),
 - o závěrečné setkání (březen 2018, povinná účast).

Uzávěrka programu Živá komunita bude probíhat čtvrtletně. Aktuální uzávěrka pro vyplnění vstupního dotazníku je 8. března 2017. Příjem kompletních přihlášek bude ukončen 15. března 2017 ve 23:59.

Plán programu:

Spuštění programu:	18. ledna 2017
Konzultační workshop pro zájemce:	17. února 2017
Uzávěrka pro vyplnění vstupního dotazníku:	8. března 2017
Uzávěrka příjmu kompletních přihlášek (pouze projekty, které konzultovaly do uzávěrky 8. března):	15. března 2017
Oznámení výsledků výběru:	do 20. dubna 2017
Maximální doba podpory z programu:	20. dubna 2017 – 19. dubna 2018
Udělení finanční podpory projektům s rozpočtem do 29 999 Kč:	začátkem května 2017 po podpisu smluv
Úvodní workshop:	12. května 2017
Fundraisingová fáze projektů:	20. dubna 2017 – 20. července 2017*
Vyučtování fundraisingové fáze a udělení finanční podpory projektům s rozpočtem od 30 000 Kč výše:	srpen 2017*
Průběžný workshop:	září 2017
Závěrečné setkání:	březen 2018

komunitní plánování a hledání vize
komunity
ekomerční kulturní akce
n
veřejné diskuze
vytváření míst k setkávání
úprava zanedbaných míst
společná proměna parků
komunitní centra a zahrady
komunitní dílny a divadla
sousedská setkávání
výsadba stromů
oživení ulic a náměstí
mapování místní historie
a vzpomínek pamětníků
pikniky
kommentované procházky
pouliční slavnosti

NÁVRH ŘEŠENÍ

Rajská zahrádka

Rukola, o.s.

Návrh se snaží podpořit hlavní myšlenky Rajské zahrádky, kterými jsou sdružování lidí, možnost pěstování vlastních plodin a vytvoření vztahu dětí k zahradničení. Snaží se také řešit absenci vodních zdrojů v prostorách zahrady. Návrh tedy rozděluje území na tři pomyslné části: prostor sousedící s teplárnou jako „vodohospodářská část“, střední část a jižní část na vyvýšené terase jako „užitková“ a prostor v jižní části jako „společenský“. Návrh byl sestaven tak, aby byl co nejméně finančně náročný (i z hlediska materiálu použitých prvků) a dal se co z největší části zrealizovat svépomocí.

Ve vodohospodářské části byly umístěny dvě nádrže na dešťovou vodu. Vodní nádrže je možno získat jako sponzorský dar či je získat z „druhé ruky“. Voda do nádrží by byla doplnována z řeky Svitavy po domluvě s dobrovolnými hasiči, či jinými vhodnými prostředky. Dešťovou vodu také zachytává barel, který je umístěný pod okapem navržené pergoly ve „společenské“ části.

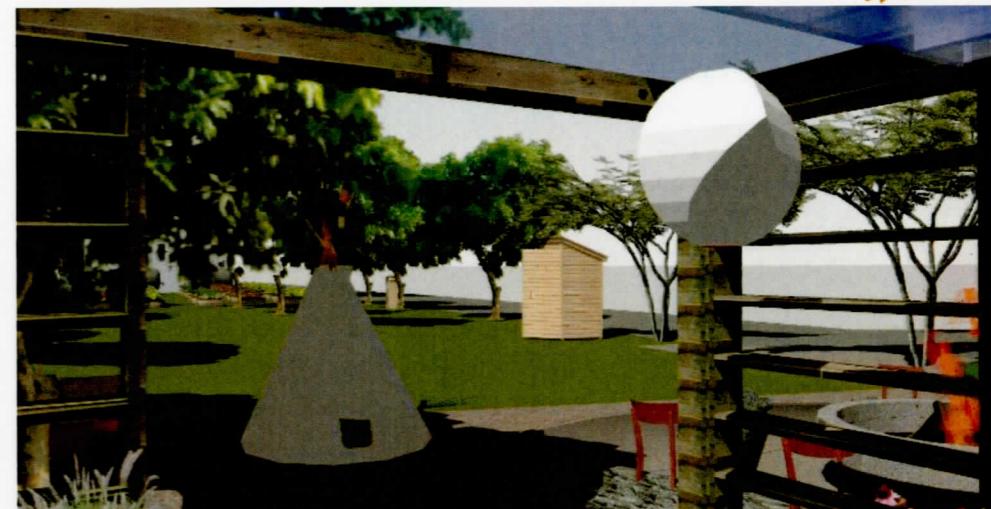
Ve střední části se nachází část užitková, která je tvořena z nově navržených záhonů určených k pronájmu. Navržené záhony budou mít zachovány rozměry 1x2 m. Záhony budou ohrazeny dřevěnými prkny, aby se zabránilo jejich poničení sešlapem a lépe se v prostoru orientovalo. Vedle záhonů bude umístěn větší kompost. Část se záhonů volně vystřídá část se sadem, kde byly ponechány stávající ovocné dřeviny, které jsou postupně obměňovány za nové. V této části se nachází květnatá louka, ve které jsou vysečeny cesty. V lučním porostu jsou volně navrženy hmyzí domečky. Na konci květnaté louky bude umístěna dostatečně velká budka na náradí a veškeré ostatní vybavení zahrady. Na druhé straně je ponechána toaleta. Na stromy budou instalovány různá ptačí krmítka.

Sad s květnatou loukou střídá „společenská“ část. Té dominuje především plocha zpevněná štěrkem s ohništěm. Kolem ohniště jsou rozmištěny dřevěně opracované klády, na které jsou připevněny opěradla ze starých židlí, které mohou být laděny v různých barvách dle výběru. Kromě posedových klád jsou k sezení navržena křesla vytvořená z palet, která mohou být doplněna polštáři ke zpříjemnění sezení. Polštáře se mohou uskladňovat v budec na náradí. Vedle ohniště se nachází pergola, která je navržena též z palet. Na pergole jsou vytvořeny pevně upevněné truhlíky, ve kterých je možno pěstovat bylinky, které mohou být využívány všemi návštěvníky zahrady. Vedle pergoly je ponecháno týpí a na stromy navržena houpací síť, která bude sloužit k relaxaci a odpočinku návštěvníků. Dále je zde také ponecháno pískoviště, které bude ohrazeno dřevěnými prkny. Podél plotu s brankou je plánována výsadba záhonů se směsí trvalek, které budou doplňovat příjemnou atmosféru zahrady.

Druhá část „společenského“ prostoru je věnována spíše dětem. Je zde navržena živá vrbová chýše, která hlavně v období vegetace poskytne dětem zajímavý prostor pro hry. V části mezi schody, vedoucí přes suchou zídku a ohništěm, se nachází skákací panák, který je vytvořený z různě nabarvených dlaždic, které jsou vložené do travního porostu. Dalším prvkem v této části je dutý kmen stromu, který může sloužit buď k sezení anebo ke hře dětí. Ostatní volné plochy budou sloužit pro volnou hru. V poslední části se nachází suchá zídka s vyvýšenou terasou.

Suchá zídka bude doplněna o výsadbu trvalek a bylinek. Horní část slouží jako pokračování užitkové části, tudíž se na ní nacházejí další zeleninové záhony určené k pronájmu.

Zahrada bude doplněna o ovocné keře, které budou k dispozici volně všem nájemcům.

Nově navržená pergola ve společenské části bude vytvořena pomocí palet. Bude tak poskytovat prostor k odpočinku, vytvoření stínu a úkryt při nepříznivém počasí.

Vedle pergoly je navržen barel pro sběr dešťové vody, která je ze střechy pergoly svedena pomocí okapu. Návštěvníci zahrady budou mít možnost užívat k relaxaci i houpací síť.

Nově navržená terasa je spojená se společenskou částí barevnými dlaždicemi, které budou sloužit nejen k přecházení, ale i ke hře dětí.

INSPIRAČNÍ FOTO

Rajská zahrádka

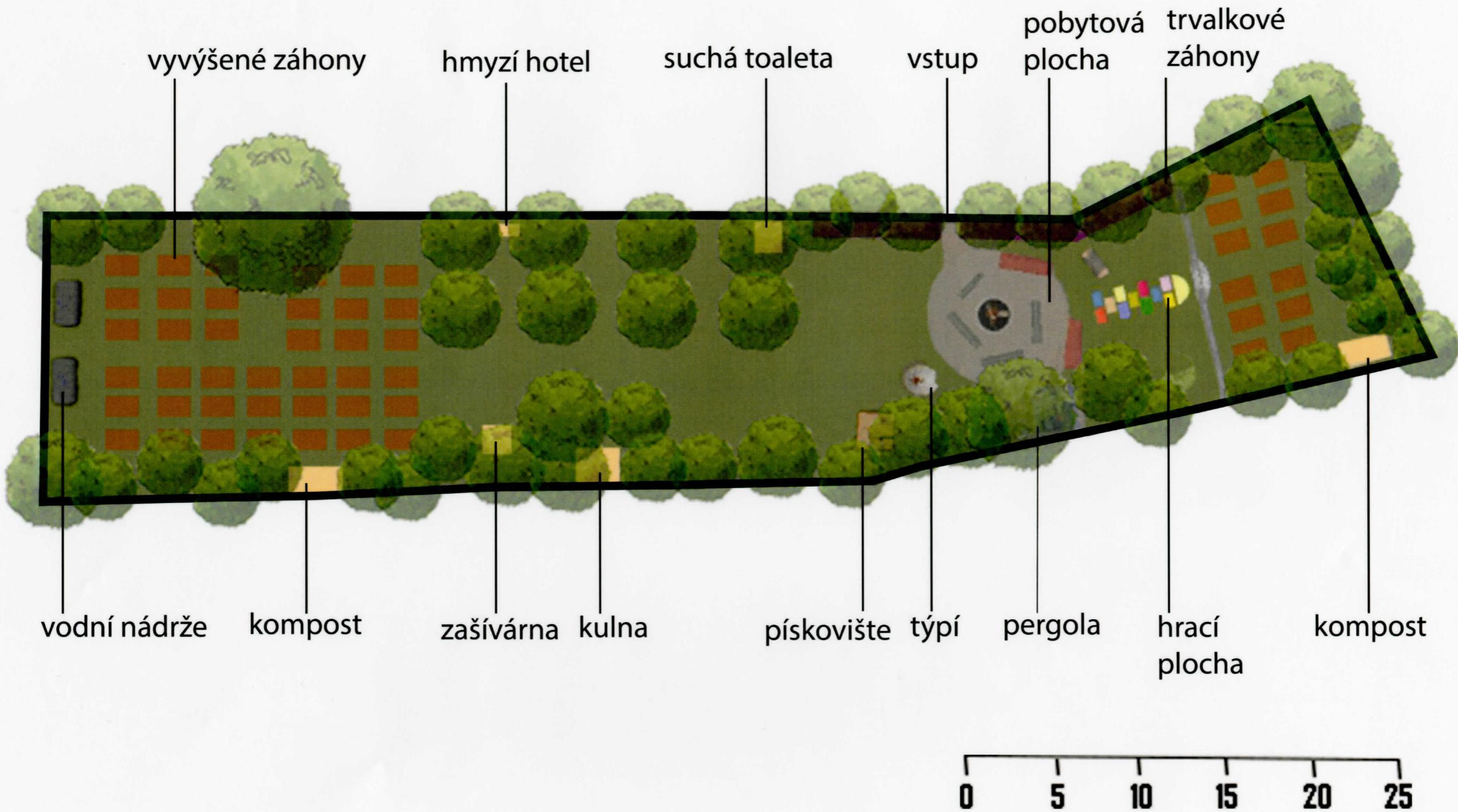
Rukola, o.s.

STUDIE

Rajská zahrádka

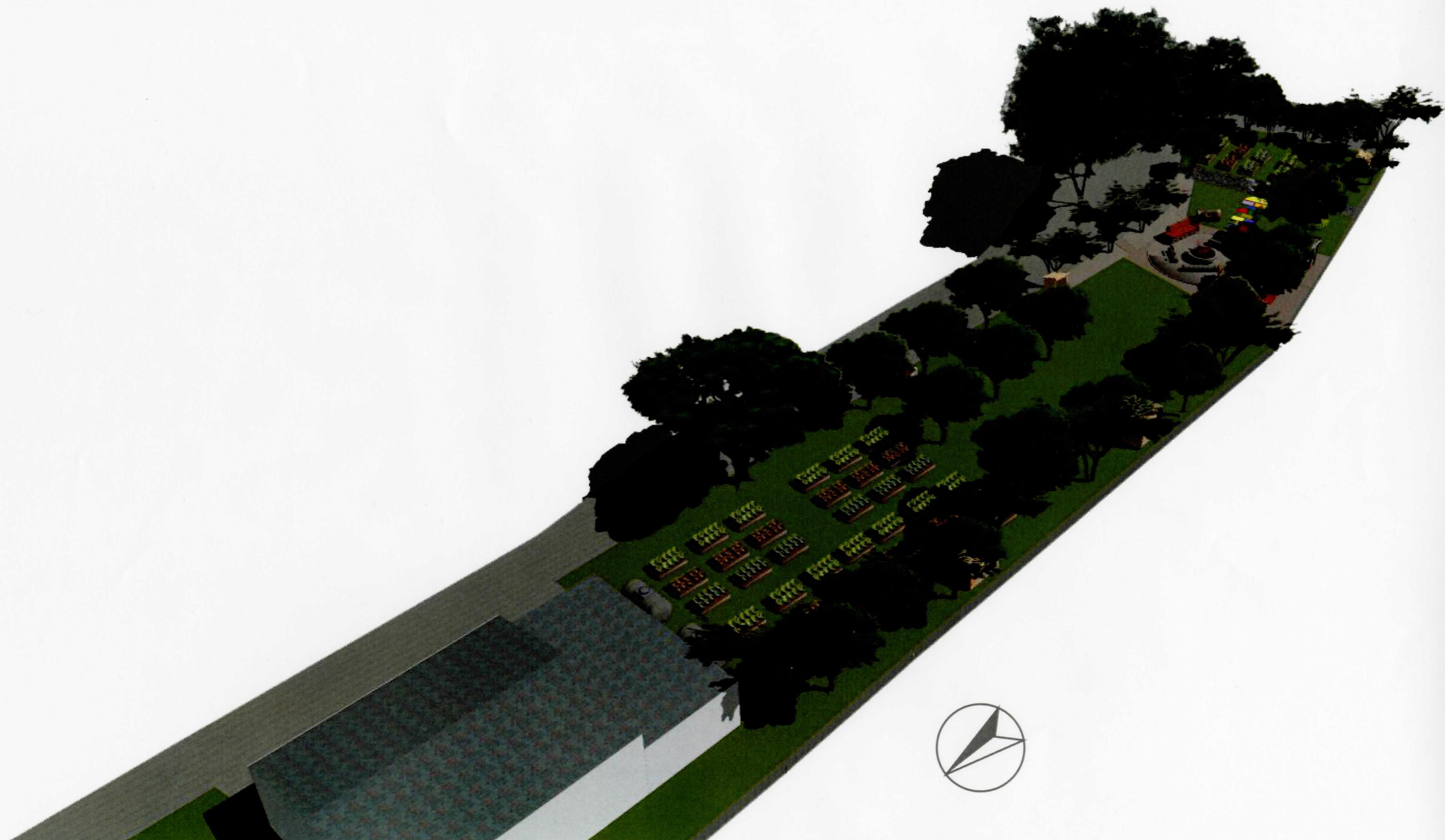
Rukola, o.s.

AXONOMETRIE

Rajská zahrádka

Rukola, o.s.

NAVRHOVANÉ DŘEVINY

Rajská zahrádka

Rukola, o.s.

Amelanchier lamarckii

Aronia Mitchurinii 'Amit'

Ribes rubrum

Aronia melanocarpa

Malus domestica 'James Grieve'

Ribes uva-crispa 'Captivator'

Aronia melanocarpa 'Nero'

Ribes nigrum 'Titania'

Navrhované trvalky - bylinky

VIZUALIZACE

Rajská zahrádka

Rukola, o.s.

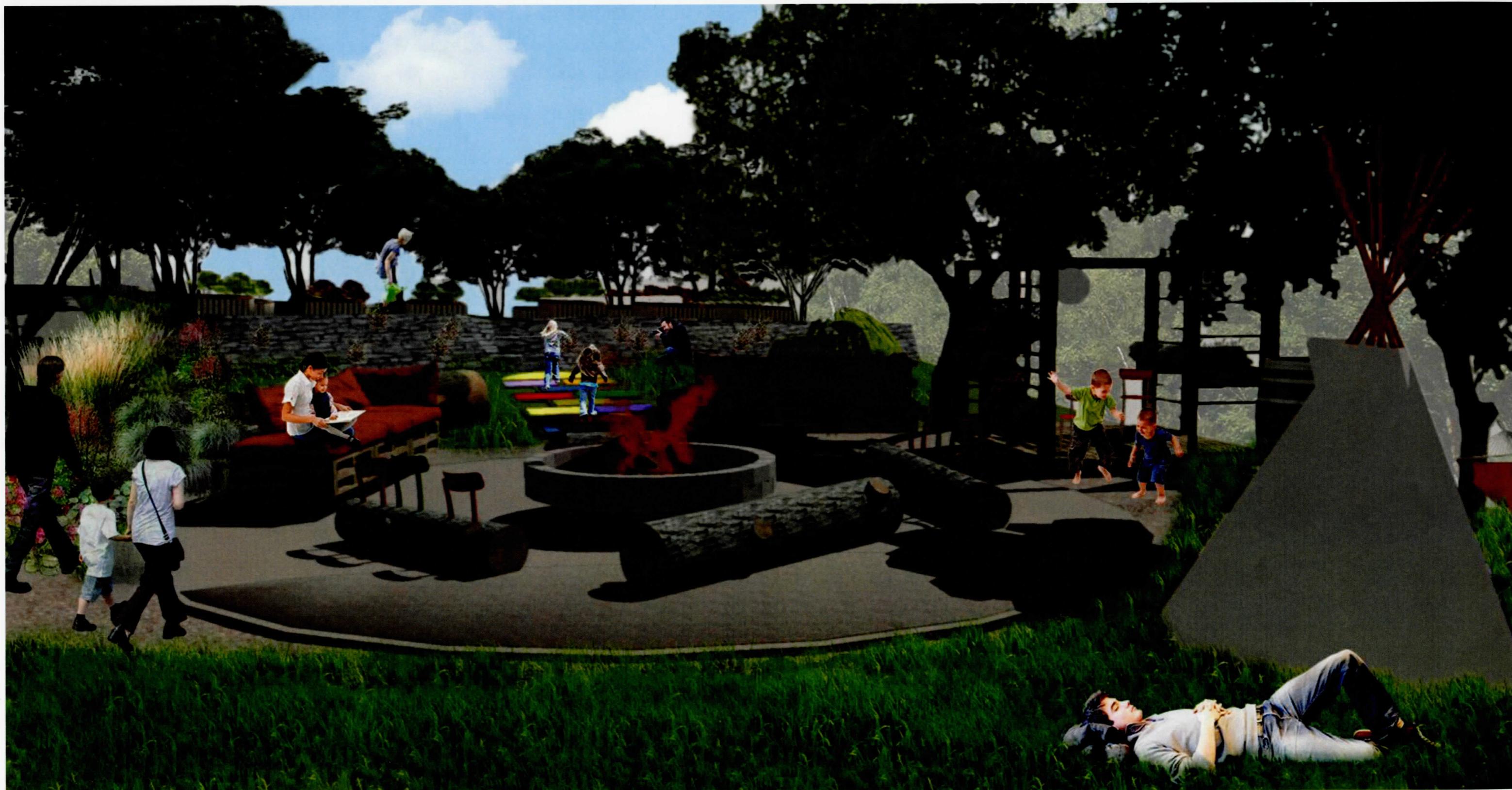
VIZUALIZACE

Rajská zahrádka
Rukola o.s.

VIZUALIZACE

Rajská zahrádka
Rukola, o.s.

ROZPOČET

Rajská zahrádka

Rukola, o.s.

ORIENTAČNÍ ROZPOČET	Jednotka	Množství	Cena/jednotka	Cena celkem
KÁCENÍ DŘEVIN A ODSTRANĚNÍ RUDERÁLNÍHO POROSTU				
Pokácení listnatého stromu o průměru kmene na řezné ploše pařezu				
-přes 300 do 400 mm	kus	6	1 900 Kč	11 400 Kč
Odstranění nevhodných dřevin do 100 mm				
-výška nad 1 m s pařezem	m2	8	730 Kč	5 840 Kč
Odstranění pařezu				
-přes 400 do 500 mm	kus	6	6 890 Kč	41 340 Kč
VÝSADBY				
Hloubení jamek pro výsadbu rostlin - v rovině nebo na svahu do 1:5				
-kontejner K 9 cm do 1 l	kus	50	7 Kč	350 Kč
-kontejner přes 5 l do 10 l	kus	20	45 Kč	900 Kč
-kontejner přes 10 l do 15 l	kus	5	60 Kč	300 Kč
výsadba kontejnerovaných rostlin - v rovině nebo na svahu do 1:5				
-kontejner K 9 cm do 1 l	kus	50	21 Kč	1 030 Kč
-kontejner přes 5 l do 10 l	kus	20	50 Kč	1 000 Kč
-kontejner přes 10 l do 15 l	kus	5	65 Kč	325 Kč
KOTVENÍ DŘEVIN				
Kotvení dřevin nadzemním kotvením - kůly do průměru 10cm				
-třemi kůly, délky přes 2 do 3 m	kus	5	181 Kč	905 Kč
TERÉNNÍ ÚPRAVY, PŘESUNY A ODTĚŽENÍ ZEMIN				
Plošná úprava terénu - jemné (JTU) a hrubé (HTU) terénní úpravy				
-nerovnosti přes 100 do 200 mm	m2	78	48 Kč	3 744 Kč
Plocha k pokrytí ornicí				
-přesun hmot	m3	145	325 Kč	47 125 Kč
-doprava zeminy	km	13	35 Kč	455 Kč

TRÁVNÍK				
Založení setého trávníku				
-chemické odplevelení vč. připravku	m2	78	6 Kč	468 Kč
-příprava půdy - rotarátorování, orba	m2	78	32 Kč	2 496 Kč
-odstranění travního drnu	m2	78	39 Kč	3 042 Kč
-jemná modelace půdy	m2	78	12 Kč	936 Kč
-výsev osiva	m2	78	9 Kč	702 Kč
-přihnojení vícесložkovým hnojivem	m2	78	5 Kč	390 Kč
Výsev květnaté louky				
-příprava půdy - rotarátorování, orba	m2	285	32 Kč	9 120 Kč
-výsev osiva	m2	285	9 Kč	2 565 Kč
MATERIÁL				
-kompostér - trojdílný	ks	2	1 500 Kč	3 000 Kč
-lomový kámen - 100-270 mm (HUTURA-OMICE, s.r.o., kamenolom Rosice)	t	8	300 Kč	2 400 Kč
-štěrk - fr. 8-16 (HUTURA-OMICE, s.r.o., kamenolom Rosice)	t	10	300 Kč	3 000 Kč
-prkna - smrk obyč. - rovná 18 x 110 x 1000 mm (AZ WOOD, a.s., Brno)	ks	100	26 Kč	2 600 Kč
-prkna - smrk obyč. - rovná 18 x 110 x 2000 mm (AZ WOOD, a.s., Brno)	ks	100	52 Kč	5 200 Kč
-nopová folie	m2	30	27 Kč	810 Kč
-palety na pergolu a posezení	ks	30	100 Kč	3 000 Kč
-houpací síť	ks	1	625 Kč	625 Kč
-barevné dlaždice	m2	3	380 Kč	1 140 Kč
-zemina (Recyklo Ulehla s.r.o., Brno-Přízřenice)	t	9	0 Kč	0 Kč
-osivo - květnatá louka - SLUNOV RAT (Agrostit Trávníky, s.r.o.)	kg	5	880 Kč	4 400 Kč
-osivo - travní směs - zátěžová (Agro Brno Tuřany, s.r.o.)	kg	8	207 Kč	1 656 Kč
-hnojivo - Trávníkové hnojivo AGRO	10 kg	1	292 Kč	292 Kč
-trvalky	ks	100	20 Kč	2 000 Kč
-Malus domestica 'James Grieve' v. 100-120 (Agro Brno Tuřany, s.r.o.)	ks	10	1 708 Kč	17 080 Kč
-Ribes nigrum 'Titania' v. 20-40 (Agro Brno Tuřany, s.r.o.)	ks	5	130 Kč	650 Kč
-Ribes sanguineum v. 40-60 (Agro Brno Tuřany, s.r.o.)	ks	5	44 Kč	220 Kč
-Ribes uva-crispa 'Captivator' 1l beztrnný (Agro Brno Tuřany, s.r.o.)	ks	5	130 Kč	650 Kč
-Aronia melanocarpa v. 20-40 (Agro Brno Tuřany, s.r.o.)	ks	10	61 Kč	610 Kč
-Aronia melanocarpa 'Nero' v. 20-40 (Agro Brno Tuřany, s.r.o.)	ks	5	61 Kč	305 Kč
-Aronia Mitischurinii 'Amit' v. 20-40 (Agro Brno Tuřany, s.r.o.)	ks	5	154 Kč	770 Kč
-Amelanchier lamarckii v. 20-40 (Agro Brno Tuřany, s.r.o.)	ks	5	61 Kč	305 Kč

Celkem za materiál				50 713 Kč
Celkem bez DPH				185 146 Kč
DPH 21%				37 029 Kč
Celkem				222 175 Kč